

Kommunstyrelsen

Svar på motion - Inför allmänhetens frågestund i Eskilstuna kommunfullmäktige samt nämnder

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

Sammanfattning

Marielle Lahti (MP) och Mohamed Abdukani (MP) har kommit in med en motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 20-21 juni 2023 om att införa allmänhetens frågestund i Eskilstunas kommunfullmäktige samt nämnder.

Motionärerna yrkar

- Att Eskilstuna kommun inför allmänhetens frågestund i både kommunfullmäktige och i kommunens nämnder
- Att Eskilstunabor får möjlighet att skicka in en fråga till kommunfullmäktige via kommunstyrelsens epost och få dem besvarade under kommunfullmäktige

Dialog med medborgare är en viktig demokratisk aspekt som stödjer det representativa systemet och ökar tilliten till den lokala demokratin. Väl genomförda dialoger kan bidra till bättre beslutsunderlag, stärka invånarnas tillit och delaktighet samt bidra till samhällsutvecklingen. Idag används medborgardialoger i komplexa samhällsfrågor och det finns även riktlinjer och stödmaterial för medborgardialoger för frågor som innebär större förändringar och/eller har en långsiktig påverkan på samhället och som direkt berör de som bor i kommunen. Det finns möjligheter till direktkontakt med förtroendevalda och kommunens hantering av synpunkter och frågor från allmänheten är något som de senaste åren har varit fokus för utveckling.

När det gäller införandet av allmänhetens frågestund är kommunledningskontorets bedömning att det primärt inte är fler verktyg för inflytande som behövs, utan att hanteringen av inflytandemöjligheterna utifrån antagna riktlinjer behöver hanteras samordnat inom kommunkoncernen och på ett systematiskt sätt. Kommunledningskontoret föreslår att motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Marielle Lahti (MP) och Mohamed Abdukani (MP) har kommit in med en motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 20-21 juni 2023 om att införa allmänhetens frågestund i Eskilstunas kommunfullmäktige samt nämnder.

Motionärerna yrkar

- Att Eskilstuna kommun inför allmänhetens frågestund i både kommunfullmäktige och i kommunens nämnder
- Att Eskilstunabor får möjlighet att skicka in en fråga till kommunfullmäktige via kommunstyrelsens epost och få dem besvarade under kommunfullmäktige

Motionärerna efterfrågar en levande demokrati i Eskilstuna där invånarna känner att det finns en närhet till beslutsfattarna. De menar att det är viktigt att Eskilstunabor ska kunna vara delaktiga och påverka beslut som fattas i kommunen som de berörs av. Motionärerna ger exempel på en annan kommun där allmänheten ges tillfälle att delta på en frågestund inför varje kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämndsammanträde och få en fråga besvarad av en politiker och/eller en tjänsteperson. I samma kommun finns också möjlighet att skicka in en fråga till kommunfullmäktige för att få den uppläst på ett sammanträde, vilket innebär att alla invånare har möjlighet att ta del av svaret.

Kommunledningskontorets bedömning

Det finns olika former av medborgardialog som syftar till att invånarna i exempelvis en kommun ska kunna vara direkt delaktiga i beslut som berör dem och ska fungera som ett komplement till det representativa demokratiska systemet. Exempel på medborgardialoger eller andra demokratiska innovationer är medborgarförslag, e-petition eller medborgarbudget. Delaktighet och dialog är viktigt för att stärka samverkan, tillit och trygghet i kommunen. Det finns olika modeller för delaktighets- och dialogprocesser, många är i form av en trappa där olika trappsteg representerar olika grad av delaktighet, från information till delaktighet i beslutsfattande.

I Riktlinjer för information och kommunikation, antagna av Eskilstuna kommunfullmäktige 20-21 juni 2023, § 99, beskrivs att det är lätt att ha insyn, vara delaktig och kunna påverka i ett tidigt skede i den demokratiska processen.

Eskilstuna kommunfullmäktige har den 27 september 2018, § 165, antagit riktlinjer för medborgardialog. Riktlinjerna syftar till att Eskilstuna kommunkoncern ska ha ett systematiskt och samordnat arbete med medborgardialoger med en tydlig ansvarsfördelning mellan tjänstepersoner och förtroendevalda. I riktlinjerna framgår bland annat att ett beslut om medborgardialog ska utgå ifrån att

- dialogen har ett demokratiskt syfte som stärker människors möjlighet till påverkan
- det finns ett behov av mer kunskap om invånares åsikter, tankar och synpunkter innan beslut
- det finns ett behov av att ge invånare mer information om en fråga inför ett beslut som ska fattas

Det finns även kund – och brukardialoger och lagstadgade kommunikationsaktiviteter som används vid behov för att inhämta invånares, brukares och kunders synpunkter.

I vissa komplexa samhällsfrågor behöver de som är berörda involveras i problemformulering och lösningar. I oktober 2020 startade en medborgardialog om trygghet i stadsdelarna Fröslunda, Lagersberg, Råbergstorp, Myrtorp, delar av Västermalm, Brunnsbacken och Hovängen. En av målsättningarna med medborgardialogen är att genom djupare samtal om vad trygghet innebär skapa förståelse och lösningar tillsammans med berörda parter.

På Eskilstuna kommuns hemsida finns samlingssidan ”Så kan du påverka” som beskriver flera sätt som medborgare kan engagera sig och göra sin röst hörd. Samtliga förtroendevalda i Eskilstuna kommun tilldelas en e-postadress som allmänheten kan använda för att lämna synpunkter eller ställa frågor direkt till en politiker. Kommunvägledare på Eskilstuna direkt finns för att svara på frågor eller hjälpa till med att utreda ärenden. Det finns även en digital tjänst för att lämna synpunkter eller förslag.

Statistiska Centralbyråns medborgarundersökning genomförs årligen, där får kommunens invånare få tycka till om sin kommun och dess verksamheter. Ett av områdena i undersökningen handlar om Bemötande, information och inflytande. I 2022 års undersökning för Eskilstuna kommuns del, framgår att 29,4 procent upplever möjligheterna som kommunens invånare har att påverka innehållet i politiska beslut som ganska eller mycket bra. Jämfört med riket är andelen som angett ganska eller mycket bra 27,6 procent.

För att skapa ett mer aktivt och representativt deltagande hos invånarna, för att i sin tur bidra till en ökad lokaldemokrati, genomfördes en utredning kring e-petition 2019 och ett förslag om införande presenterades. Kommunstyrelsen beslutade den 30 april 2019, § 87, att återremittera ärendet med anledning av det ekonomiska läget.

Dialog med medborgare är en viktig demokratisk aspekt som stödjer det representativa systemet och ökar tilliten till den lokala demokratin. En framgångsfaktor med medborgardialog är att det sker systematiskt och i frågor som är påverkbara. Ärenden som hanteras i nämnd, kommunstyrelse eller kommunfullmäktige är i regel grundligt genomarbetade av tjänstepersonorganisationen och har ett förslag till beslut som är både belyst utifrån olika perspektiv och förankrat i verksamheterna. Demokratiska innovationer som syftar till att medborgarna ska kunna vara direkt delaktiga i beslut som berör dem innebär ett ställningstagande kring i vilken mån hänsyn ska tas de viljeyttringar som framkommer, inte minst när det finns motstridiga intressen.

Vidare skapar allmänhetens frågestund en dialog mellan enskilda medborgare och förtroendevalda, där de synpunkter som framkommer inte kan ses som representativa för kommunens befolkning eller större befolkningsgrupper. Enskilda viljeyttringar stimulerar därmed inte till en vidare dialog och ger heller ingen antydning till om det finns en stark opinion i den fråga som väck. För en större representation hos den allmänna opinionen inför beslutsfattandet behöver offentlig verksamhet inhämta

åsikter från olika delar av samhället, särskilt de individer som deltar i lägre utsträckning i de påverkansmöjligheter som finns.

Det finns även andra aspekter att ta hänsyn till som kan innebära att känslan av delaktighet begränsas. Det kan vara så att frågor som inkommer inte ryms inom den kommunala angelägenheten och behöver avvisas, frågestunden behöver ofta tidsbegränsas och så kan frågor som kräver större utredningar fördröja beslutsprocessen.

Det finns utmaningar med att definiera möjligheten till medborgarinflytande i samband med en frågestund för allmänheten. En begränsning kring påverkansmöjligheterna kan innebära att verktyget mer tar formen av en förslagslåda eller synpunktshantering för vardagsnära frågor. Kommunledningskontorets ställning är att det redan idag finns goda möjligheter till kontakt och information inför ett nämnd- eller kommunfullmäktigesammanträde, liksom att kontakta kommunens förtroendevalda.

Vidare anser kommunledningskontoret att medborgardialog behöver ske på ett strukturerat sätt och integrerat i styrning och verksamhetsutveckling. Väl genomförda dialoger kan bidra till bättre beslutsunderlag, stärka invånarnas tillit och delaktighet samt bidra till samhällsutvecklingen.

Kommunledningskontoret föreslår att motionen avslås.

Finansiering

Införandet av allmänhetens frågestund beräknas framför allt innebära ökade kostnader för administration. Kommunfullmäktige, kommunstyrelse och övriga nämnder utgörs av totalt 15 organ, det är vanligt med cirka tio möten per år. Det skulle innebära cirka 150 möjliga tillfällen för allmänhetens frågestund under ett år.

Den administrativa hanteringen beräknas bestå av kommunikationsinsatser inför frågestunden, hantera inkomna frågor och synpunkter, kontroll av kommuninvånarregistret, kommunikation med frågeställaren, kontakt med nämnd/nämndordförande, eventuell framtagning av underlag inför dialog samt uppföljning och kommunikation efter beslutsfattande.

Kostnaden för den administrativa hanteringen beror följaktligen på hur stort intresset hos allmänheten skulle bli att delta.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Upplevd delaktighet/inflytande har bäring på social hållbarhet. Kommunledningskontorets bedömning är dock att det primärt inte är fler verktyg för inflytande som behövs, utan att hanteringen av inflytandemöjligheterna utifrån antagna riktlinjer hanteras samordnat inom kommunkoncernen och på ett systematiskt sätt.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

—

Sara Molander
Administrativ direktör

Beslutet skickas till:

Motion: Inför allmänhetens frågestund i Eskilstunas kommunfullmäktige samt nämnder

Vi vill se en stark levande demokrati i Eskilstuna, en demokrati där Eskilstunas invånare känner att det finns en närhet till beslutsfattarna och en konkret möjlighet att delta. Det är viktigt för oss att Eskilstunabor ska kunna vara delaktiga och påverka beslut som fattas i kommunen och som de berörs av. Vi har varit, och är fortfarande, mycket kritiska till att medborgarförslagen tagits bort och inte ersatts med någon motsvarande möjlighet till medborgerligt inflytande.

För att åstadkomma en levande politisk debatt bör Eskilstunabors möjlighet att vara delaktiga i de beslut som fattas, stärkas. Vi vill därför se en medveten satsning på att möjliggöra för människor i Eskilstuna att delta och få insyn i beslut. Inspiration kan hämtas från Växjö kommun¹ där kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och varje nämnd i kommunen vid sina möten har en allmänhetens frågestund dit Växjöborna är välkomna. Medborgare i Växjö kan komma och fråga vad de vill rörande den verksamhet politikerna ansvarar för och som de ska eller har beslutat om. På detta sätt har de en möjlighet att höra politikernas syn på en aktuell fråga eller chans att påverka inför ett kommande beslut. Frågorna leder inte till debatt mellan till exempel fullmäktiges ledamöter, men möjlighet finns för att ställa följdfrågor, efter att frågorna besvarats av förtroendevalda och/eller kommunala tjänstemän.² Medborgarna i Växjö har också möjlighet att skicka in en fråga till kommunfullmäktige, som de inte vill eller kan ställa själva, till kommunstyrelsens e-post. Ordförande läser då upp frågan och det finns då möjlighet för Växjöborna att lyssna på svaret, antingen på plats eller via webbsändning.

Vi anser att detta är ett fantastiskt fint upplägg som ger människor möjlighet till insyn och påverkan i den demokratiska processen. Det är väl genomtänkt och borgar för en öppen och nödvändig process i den kommunala verksamheten.

MP Eskilstuna föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar:

- att Eskilstuna kommun inför allmänhetens frågestund i både kommunfullmäktige och i kommunens nämnder
- att Eskilstunabor får möjlighet att skicka in en fråga till kommunfullmäktige via kommunstyrelsens epost och få dem besvarade under kommunfullmäktige

---

Marielle Lahti (mp)

Mohamed Abdukani (mp)

---

¹ [Allmänhetens frågestund - Växjö kommun \(vaxjo.se\)](https://www.vaxjo.se/om-kommunen/allmanhetens-fragestund)

² Inga frågor om ärenden som rör myndighetsutövning kan ställas

§ 134

KSKF/2023:201

Motion - Inför allmänhetens frågestund i Eskilstuna kommunfullmäktige samt nämnder

Beslut

1. Motionen remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

Marielle Lahti (MP) och Mohamed Abdukani (MP) har kommit in med en motion till kommunfullmäktiges sammanträde den 20-21 juni 2023 om att införa allmänhetens frågestund i Eskilstunas kommunfullmäktige samt nämnder.

Motionärerna yrkar

- Att Eskilstuna kommun inför allmänhetens frågestund i både kommunfullmäktige och i kommunens nämnder.
- Att Eskilstunabor får möjlighet att skicka in en fråga till kommunfullmäktige via kommunstyrelsens epost och få dem besvarade under kommunfullmäktige.

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------